

61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelet

az egyes állatok szaporításának, a szaporítóanyag felhasználásának, valamint behozatalának és kivitelének állategészségügyi feltételeiről

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Áeü.) 45. §-a 11. pontjában, valamint az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Átv.) 49. §-a (1) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1) A rendelet szabályozza az 1–6. számú melléklet szerinti állatok (házi- és díszállatok, vad, baromfi és egyéb szárnyas fajok) szaporítása, szaporítóanyagának előállítása, forgalmazása és felhasználása állategészségügyi feltételeit, továbbá e tevékenységeket végzők kötelezettségeit.

(2) Nem alkalmazható a rendelet az (1) bekezdés szerinti állatok engedélyezett tudományos kísérletek céljára tenyésztett egyedei esetében, ha szaporításuk vagy szaporítóanyag-előállításuk eltérő módon indokolt.

(3) Természetvédelmi oltalom, illetve nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó állatfajok, valamint a védett őshonos és veszélyeztetett háziállatfajták egyedei esetében e rendelet előírásait a külön jogszabályokban meghatározott feltételekkel összhangban kell alkalmazni.

(4)¹ A kizárólag a sperma tárolását végző spermatároló központok engedélyezése esetében az egyes mezőgazdasági állatfajok spermatároló központjainak létesítéséről és üzemeltetésük rendjéről szóló jogszabály előírásait kell alkalmazni.

2. § A rendelet alkalmazásában:

1. *Szaporítóanyag-forgalmazás*: szaporítóanyagnak nem az előállítására használt állatállományban történő felhasználása vagy ilyen célra való átadása.

2. *Köztenyésztés*: ha az apaállatot (illetve szaporítóanyagát) nem annak tartási helyéről származó állatállomány egyedével szaporítják.

3. *Szaporítás*: nőivarú állat természetes úton történő fedeztetése, mesterséges termékenyítése, továbbá genetikai anyagának felhasználása utód létrehozása céljából.

4.² *embriógyűjtő munkacsoport*: az embrióátültető állomáson munkavégzésre irányuló jogviszony keretében foglalkoztatott szakemberekből álló csoport, amely elsődlegesen embriók gyűjtésével, valamint feldolgozásával és tárolásával foglalkozik;

5.³ *embrióelőállító munkacsoport*: az embrióátültető állomáson munkavégzésre irányuló jogviszony keretében foglalkoztatott szakemberekből álló csoport, amely elsődlegesen embriók előállításával, valamint feldolgozásával és tárolásával foglalkozik.

Az állatok szaporításának általános állategészségügyi feltételei

3. § (1) Szaporítás céljára csak olyan, egészséges hím- és nőivarú állatot lehet használni, amely fedeztetéssel, mesterséges termékenyítés útján, illetve genetikai anyagának felhasználása során átvihető fertőző és parazitás betegségektől mentes, feltéve, ha az elismert tenyésztő szervezet apaállat minősítéssel látja el a hímivarú állatot.

(2) Nem használható szaporítás céljára az olyan állat, amelyik öröklődő betegséggel, az utódok egészségét várhatóan súlyosan károsító, átörökíthető fejlődési rendellenességgel terhelt, még akkor sem, ha az elismert tenyésztő szervezet fajra, illetve fajtára vonatkozó leírása nem tekinti azt tenyésztésből kizáróknak.

(3) Fedeztetés, spermanyerés céljára kizárólag olyan állatot lehet használni, amelynek ivarszerve fedeztetésre, termékenyítésre alkalmas és megfelel e rendelet előírásainak.

(4) Az e rendelet szerinti állatok szaporításának részletes állategészségügyi feltételeit az 1–6. számú melléklet határozza meg.

A szaporítási létesítmények

A mesterséges termékenyítő állomás üzemeltetésének részletes feltételei

4. § (1)⁴ A mesterséges termékenyítő állomás üzemeltetését a fővárosi és megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósága (a továbbiakban: élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság) engedélyezi.

(2)⁵ Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a mesterséges termékenyítő állomások járványügyi, állatvédelmi és -higiéniai alkalmasságának megállapításához az alábbi feltételek meglétét vizsgálja:

a) a telepet olyan kerítéssel vették körül, amely megakadályozza illetéktelen személyek, továbbá állatok behatolását;

b) szarvasmarhát, illetve sertést tartó létesítmény esetében „fekete-fehér rendszerű” öltözőt alakítottak ki, aminek az utcai ruha tárolására szolgáló külső öltözőjét mosdó-zuhanyzó helyiség választja el a munkaruhákat tároló belső öltözőtől;

c) a kapubejárónál az útburkolat jellege lehetővé teszi a jármű kerekeinek fertőtlenítését vagy e célra megfelelő gépet alkalmaznak;

d)⁶ az állati hullák gyűjtésére és elszállítására alkalmas konténert tartanak, vagy a hulla elszállításáról haladéktalanul gondoskodnak;

e) az elhullott állatok kórboncolására elkülönített fertőtleníthető helyiséggel rendelkeznek;

f) a kerítés vonalában helyezték el a külső személy- és járműforgalomhoz kapcsoló építményeket;

g) az állattartó épület padozata, oldalfala könnyen takarítható, fertőtleníthető, a keletkezett szennyvíz, trágya, illetve lé maradéktalanul eltávolítható, a padozat csúszásmentessége, a helyiség szellőztetése és világítása biztosított, a berendezés könnyen takarítható és

fertőtleníthető, így az állatok egészségét és testi épségét nem veszélyezteti. Az épület alkalmas arra is, hogy megvédje az állatot az időjárás káros hatásaitól;

*h)*⁷ rendelkeznek zárható helyiséggel az állatok elszállásolására, valamint az állat fajának, fajtájának megfelelő mozgásigény kielégítésére szolgáló kifutóval, karámmal, amely fizikailag el van választva a spermagyűjtő, -feldolgozó, és -tároló helyiségektől;

i) az épületek, az alkalmazott tartási és egyéb technológiák megfelelnek az állatok védelméről és kíméletéről szóló külön jogszabályok előírásainak.

(3) A mesterséges termékenyítő állomás üzemeltetésénél biztosítani kell:

a) az elkülönítést olyan egyedek számára, amelyeknél pozitív eredménnyel zárultak a rendeletben előírt vizsgálatok vagy betegség klinikai tünetét mutatják ki;

b) a sperma nyerésére szolgáló helyet, beleértve a felhasznált eszközök tisztítására és fertőtlenítésére szolgáló külön helyiséget;

c) a sperma kezelésére alkalmas tisztítható, fertőtleníthető külön helyiséget;

d) a sperma tárolására alkalmas helyiséget (nem szükségszerűen azon a telephelyen, ahol termelését, feldolgozását végzik);

e) az *a)–d)* pontokban leírt könnyen takarítható és fertőtleníthető helyiségeknek egymástól, valamint az állatok elhelyezésére szolgáló helyiségtől való fizikai elkülönítettségét;

f) a szigorú telepi zártságot, a telepen tartott egyed más állományhoz tartozó állattal való kapcsolatának megelőzését.

5. § (1)⁸ Mesterséges termékenyítő állomáson csak a spermanyerés céljára tartott, azonos fajú, hímivarú egyedek tarthatók. Kivételesen az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyével és előírt feltételeivel más fajú és nemű állat is tartható, amelyik a létesítmény működtetéséhez szükséges és nem jelent a spermatermelésre használt egyedre egészségügyi kockázatot.

(2) Valamennyi spermatermelésre használt egyedről részletes állategészségügyi feljegyzést kell készíteni, ami a mesterséges termékenyítő állomásra érkezésétől kezdődően végigkíséri az állatot. A nyilvántartásban időrendi sorrendben fel kell tüntetni a kötelező állategészségügyi és tenyésztéshigiéniai vizsgálatok időpontját és eredményeit.

(3)⁹ Mesterséges termékenyítő állomásra csak hatósági állatorvosi ellenőrzés alatt álló, ellenőrzött és engedélyezett tenyészettől származó tenyészállatot lehet beszállítani a külön jogszabálynak megfelelő karanténban történt elhelyezése után. Valamennyi, a telepen történő állatelhelyezéssel és elszállítással kapcsolatos eseményt ellenőrizhető módon nyilván kell tartani.

6. § (1) A mesterséges termékenyítő állomáson csak a külön jogszabályban előírt szakirányú képesítéssel rendelkező és nyilvántartásba vett szakszemélyzetet lehet alkalmazni.

(2) Az állatok elhelyezésére szolgáló, illetve a 4. § (3) bekezdés szerinti helyiségekbe csak az ott dolgozók, illetve a munkavégzés céljából időszakosan érkezők léphetnek be, az előírt feltételekkel.

(3)¹⁰ A látogatók a (2) bekezdés szerinti helyiségekbe csak az illetékes járási állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző hivatal vezetője (a továbbiakban: járási főállatorvos) által előírt higiéniai feltételek betartásával és megfelelő kísérettel léphetnek be.

7. § (1) Az üzemeltető köteles gondoskodni a mesterséges termékenyítő állomáson elhelyezett állatállomány folyamatos állategészségügyi ellátásáról, valamint a szaporítóanyag előállításával, kezelésével kapcsolatos tevékenység folyamatos állatorvosi felügyeletéről.

(2) Az elhullott állatot boncolás céljából el kell szállítani az illetékes állategészségügyi intézetbe.

(3)¹¹ A felügyeletet ellátó járási főállatorvos köteles minden naptári évben legalább két alkalommal – a szezonális szaporodású állatok esetében a tenyészidőszakban évente legalább egyszer – ellenőrző vizsgálatot tartani az engedélyezés és működés feltételeire vonatkozó szempontok vizsgálata és igazolása céljából, szükség esetén a nyilvántartások, a szabványos működési eljárások és belső audit alapján. A járási főállatorvos az (1) és (2) bekezdésben foglaltak ellenőrzésén kívül a következő feltételek teljesülését ellenőrzi:

a) az állomáson tartott állatok egyikét sem használják természetes fedeztetésre

aa) lófélék, juh és kecske esetében az első spermavétel időpontja előtti legalább harminc napos időszakban és a spermagyűjtési időszak során,

ab) szarvasmarha és sertés esetében a mesterséges termékenyítésről, az embrióátültetésről, az állati szaporítóanyagok előállításáról, felkínálásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló jogszabályban meghatározott időszakban;

b) a sperma gyűjtését, feldolgozását és tárolását kizárólag az e célokra fenntartott helyiségekben, a higiéniai előírások betartásával végzik, a termelt sperma más eredetű szaporítóanyaggal nem keveredhet;

c) a gyűjtés és a feldolgozás során a spermával vagy a donor állattal érintkezésbe kerülő valamennyi eszközt – az új, egyszer használatos és használat után eldobandó eszközök (a továbbiakban: egyszer használatos eszközök) kivételével – használat előtt megfelelően fertőtlenítik vagy sterilizálják;

d) a sperma feldolgozásához használt állati eredetű termékeket – a hígítókat, adalékokat vagy spermahígítókat is beleértve – olyan forrásból szerzik be, amely nem jelent állat-egészségügyi kockázatot, vagy használatuk előtt oly módon kezelik azokat, hogy ne jelentsenek ilyen kockázatot;

e) a sperma tartósításához vagy tárolásához használt kriogén anyagot korábban más termékhez nem használták;

f) a tároló- és a szállítóedényeket – az új, egyszer használatos és használat után eldobandó edények (a továbbiakban: egyszer használatos edények) kivételével – minden töltési művelet megkezdése előtt megfelelően fertőtlenítik vagy sterilizálják;

g) a sperma minden adagját, illetve a további feldolgozásra szánt sperma minden ejakulátumát egyértelműen jelölik meg oly módon, hogy abból könnyen meg lehessen állapítani a sperma begyűjtésének időpontját, a donor állat fajtát, fajtáját és azonosítását, valamint a spermagyűjtő állomás engedélyezési számát;

h) a Nemzeti Élelmiszer-biztonsági Hivatal (a továbbiakban: NÉBIH) dokumentációs vagy laboratóriumi vizsgálata alapján a sperma hígításához használt oldat tartalmazza az előírt hatékonyságú antibiotikumot;

i) vezetik az előírt állategészségügyi nyilvántartásokat;

j) a spermatermelésre használt állatokat igénybevételeknek megfelelően takarmányozzák, és elhelyezésük, tartásuk megfelel az állatvédelmi előírásoknak.

Az embrióátültető állomás üzemeltetésének és az embriógyűjtő- és előállító munkacsoportok működésének részletes feltételei¹²

8. §¹³ (1) Az embrióátültető állomás üzemeltetését az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyezi.

(2) Az embriók gyűjtését, feldolgozását és tárolását az állattenyésztésről szóló törvényben, illetve az embrióátültetésről, mesterséges termékenyítésről és az állati szaporítóanyagok előállításáról, felkínálásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról szóló rendeletben előírt módon az embrióátültető állomás nyilvántartásba felvett állatorvosának vagy az ő megbízásából egy vagy több olyan szakértelemmel rendelkező technikusnak kell végezni, akiket az állomás állatorvosa megfelelő képzésben részesített a vonatkozó higiénias, betegségmegelőzési és laboratóriumi alapelvek, technikák tekintetében.

(3) Az embrióátültető állomás állatorvosa felelős az embriógyűjtő, illetve embrióelőállító munkacsoport által végzett feladatokért, különösen:

a) a donor állat azonosításáért és állategészségügyi státuszának ellenőrzéséért,

b) a donor állatok egészségügyi ellátásáért,

c) a fertőtlenítési és higiéniai eljárásokért,

d) a (4) bekezdés szerinti nyilvántartás vezetéséért.

(4) Az embriógyűjtő, illetve embrióelőállító munkacsoport tevékenységéről köteles nyilvántartást vezetni, amely legalább a következő adatokat tartalmazza:

a) minden donor állat fajtát, fajtáját, születési idejét és azonosító adatait;

b) a donor állatok egészségügyi előtörténetét, diagnosztikai vizsgálatainak adatait és eredményeit, valamint a donor állatokon végrehajtott kezeléseket és vakcinázásokat;

c) a petefészkek, petesejtek és embriók gyűjtésének, tárolásának, feldolgozásának helyét és idejét;

d) az embriókon esetlegesen végrehajtott azon mikromanipulációs technikákat, melyek a zona pellucidán való áthatolással jártak;

e) az embriók azonosítására szolgáló adatokat, és amennyiben ismert, a rendeltetési hely adatait.

(5) Az in vitro megtermékenyítésből származó embriók esetében az embriók beazonosítása történhet az embriótétel alapján, de a (4) bekezdés szerinti nyilvántartásnak tartalmaznia kell a petefészkek, illetve a petesejtek gyűjtési helyének és idejének részleteit. A (4) bekezdés szerinti nyilvántartásban szereplő donor állatok származási gazdaságának is azonosíthatónak kell lennie.

(6) Az embriógyűjtő, illetve embrióelőállító munkacsoport köteles a (4) bekezdés szerinti nyilvántartást az embriók kereskedelmi forgalomba vagy importra kerülését követő öt évig megőrizni.

(7) A donor és recipiens állománynak, a kimosó egységnek, valamint az embriókezelő laboratóriumnak állatorvosi felügyelet alatt kell állnia.

8/A. §¹⁴ (1) Az embrióátültető állomásnak rendelkeznie kell az embriók vizsgálatára, feldolgozására és csomagolására szolgáló állandó vagy mozgó laboratóriummal. A laboratóriumnak rendelkeznie kell az üzemeltetési engedélyben feltüntetett technológiákhoz szükséges berendezéssel, de legalább egy tisztítható és fertőtleníthető munkafelülettel, valamint egy optikai mikroszkóppal vagy sztereomikroszkóppal és szükség esetén mélyhűtő berendezéssel.

(2) Az állandó laboratóriumnak az (1) bekezdésben foglaltakon felül rendelkeznie kell:

a) olyan helyiséggel, amelyben az embriókat kezelni lehet, és amely fizikailag el van választva attól a területtől, amelyet a begyűjtés során a donor állatok kezelésére használnak,

b) olyan helyiséggel vagy területtel, amely az eszközök tisztítására vagy sterilizálására szolgál, az egyszer használatos eszközök kivételével, és

c) az embriók tárolására szolgáló helyiséggel.

(3) A mozgó laboratórium hordozó járművének az (1) bekezdésben foglaltakon felül rendelkeznie kell egy olyan résszel, amely két elkülönített egységből áll. Az egyik egység a szaporítóanyag vizsgálatára és feldolgozására szolgáló, tiszta rész, a másik egység a használat során a donor állatokkal kapcsolatba kerülő eszközök és anyagok tárolására szolgál. A mozgó laboratórium csak egyszer használatos eszközöket használhat, kivéve, ha a szaporítóanyag gyűjtéséhez és feldolgozásához szükséges folyadékokkal és egyéb készítményekkel történő ellátásának, valamint eszközei sterilizálásának biztosítása megoldható egy állandó laboratórium útján.

(4) Az épületek és laboratóriumok tervezését és kialakítását, valamint az embriógyűjtő, illetve embrióelőállító munkacsoport által végzett feladatokat olyan módon kell kivitelezni, hogy az embriók keresztszennyeződését elkerüljék.

(5) Az embrióátültető állomás tárolóhelyiségeinek könnyen tisztíthatónak és fertőtleníthetőnek kell lennie, valamint rendelkeznie kell

a) legalább egy zárható helyiséggel a petesejtek és embriók tárolásának céljára;

b) állandó nyilvántartással a petesejtek és embriók mozgásáról, feltüntetve legalább a petesejtek és embriók azonosító számát, valamint azok feladási illetve rendeltetési helyét;

c) a petesejtek és embriók tárolására szolgáló edényekkel, amelyeket olyan helyen tárolnak, amely az embriógyűjtő, illetve embrióelőállító munkacsoport állatorvosának ellenőrzése alatt áll.

8/B. §¹⁵ (1) Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a járványügyi kockázatok figyelembe- vételével engedélyezheti a sperma tárolását a 8/A. § (5) bekezdésében meghatározott tárolóhelyiségekben, amennyiben a sperma

a) megfelel az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló jogszabály vonatkozó követelményeinek;

b) tárolása az embrióelőállító munkacsoport működése céljából történik, elkülönített tárolóedényekben a petesejtek és embriók tárolására szolgáló helyiségekben.

(2) Járványügyi okból korlátozás alatt álló területen embriókinyerés és -átültetés nem végezhető.

8/C. §¹⁶ (1) A 8–8/B. §-ban foglaltakon túl az embrióelőállító munkacsoportra a (2)–(4) bekezdésben foglalt követelményeket is alkalmazni kell.

(2) Az embrióelőállító munkacsoport tagjait a 8. § (2) bekezdésében foglaltakon túl az embrióátültető állomás állatorvosa képzésben részesíti a steril körülmények között végzett munkánál alkalmazott eljárásokra vonatkozóan is.

(3) Az embrió-előállítással is foglalkozó embrióátültető állomás állandó laboratóriumának a 8/A. § (2) bekezdésében foglaltakon túl rendelkeznie kell

a) az üzemeltetési engedélyben feltüntetett technológiákhoz szükséges felszereléssel és berendezésekkel, többek között külön helyiségekkel a petesejtek petefészkekből történő eltávolítására, a petesejtek és az embriók feldolgozására, valamint az embriók tárolására;

b) lamináris légáramlást biztosító vagy egyéb megfelelő berendezéssel vagy eljárással az összes olyan technikai művelet végzéséhez, amelyek különleges steril körülményeket igényelnek, így különösen a petesejtek, embriók és spermák feldolgozása.

(4) A sperma centrifugálását a lamináris légáramú vagy egyéb megfelelő berendezésen kívül is végre lehet hajtani, amennyiben az a higiéniai óvintézkedések teljes körű betartása mellett történik.

(5) Amennyiben a petesejteket és a többi szövetet a vágóhídon gyűjtik be, az embrióelőállító munkacsoportnak rendelkeznie kell a petefészkeknek és az egyéb szöveteknek a feldolgozó laboratóriumba való higiénikus és biztonságos módon történő elszállításához szükséges megfelelő felszereléssel.

A spermára, petesejtre és embrióra alkalmazandó különös követelmények¹⁷

9. §¹⁸ (1) A sperma gyűjtésére, feldolgozására, tartósítására vagy fagyasztására használt minden eszközt használat előtt megfelelő módon fertőtleníteni vagy sterilizálni kell, az egyszer használatos eszközök kivételével.

(2) A fagyasztott spermát

a) olyan tárolóedényekben kell elhelyezni és tárolni, amelyeket megtisztítottak és fertőtlenítettek vagy sterilizáltak, vagy egyszer használatosak, valamint olyan kriogén anyaggal kell kezelni, amelyet korábban más termékekhez nem használtak;

b) az elszállítást vagy felhasználást megelőzően a gyűjtés időpontjától számított legalább harminc napig engedélyezett létesítményben kell tárolni.

(3) A kereskedelemre szánt spermát

a) más tagállamba olyan szállítóedényekben kell szállítani, amelyeket használatuk előtt megtisztítottak és fertőtlenítettek vagy sterilizáltak, vagy egyszer használatosak, és amelyeket az engedélyezett spermagyűjtő állomásokról vagy spermatároló központokból történő elszállításuk előtt lepecsételtek és – a vonatkozó egészségügyi bizonyítvány számával megegyező számmal – sorszámoztak;

b) meg kell jelölni olyan módon, hogy a műszalmákon vagy az egyéb csomagokon szereplő szám megegyezzen a vonatkozó egészségügyi bizonyítvány számával és azon az edényen feltüntetett számmal, amelyben azt tárolják és szállítják.

9/A. §¹⁹ (1) Az in vivo kinyert embriók az e rendeletben foglalt követelményeknek megfelelő spermával történő mesterséges megtermékenyítés útján fogannak, és gyűjtésük, feldolgozásuk és tartósításuk az alábbi feltételek betartásával történik:

a) embriókat engedélyezett embrióátültető állomáson működő embriógyűjtő munkacsoport gyűjti be és dolgozza fel úgy, hogy azok ne kerülhessenek kapcsolatba semmilyen másik tételbe tartozó, e rendelet követelményeinek nem megfelelő embrióval;

b) az embriókat olyan helyen gyűjtik, amely el van választva az adott gazdaság vagy létesítmény egyéb részeitől, és amely megfelelően karbantartott, továbbá könnyen tisztítható és fertőtleníthető anyagokból épült;

c) az embriók feldolgozása (vizsgálat, mosás, kezelés, elhelyezés azonosított steril műszalmákban, ampullákban vagy egyéb csomagolásban) olyan állandó laboratóriumban,

vagy olyan mozgó laboratóriumban történik, amely a betegségre fogékony fajok tekintetében olyan területen helyezkedik el, amely körül tíz kilométeres sugarú körzetben az előző harminc napban ragadós száj- és körömfájás nem fordult elő;

d) az embriók gyűjtéséhez, kezeléséhez, mosásához, fagyasztásához és tárolásához egyszer használatos vagy használat előtt a Nemzetközi Embrióátültetési Társaság kézikönyve (a továbbiakban: IETS-kézikönyv) szerint sterilizált, illetve tisztított és fertőtlenített eszközöket használnak;

e) az embriók tartósításához vagy tárolásához használt kriogén anyagot korábban más termékhez nem használták;

f) az embriók kezelése során felhasznált műszalmát, ampullát vagy egyéb csomagolást egyértelműen azonosítják az IETS-kézikönyv szabványosított rendszere szerinti címkével.

(2) Embriók gyűjtéséhez, feldolgozásához, mosásához vagy tárolásához használt közegekben és oldatokban alkalmazott bármely állati eredetű biológiai terméknek kórokozó szervezetektől mentesnek kell lennie. Az embriók gyűjtése, fagyasztása és tárolása során használt közegeket és oldatokat az IETS-kézikönyv alapján jóváhagyott módszerek szerint kell sterilizálni, és olyan módon kell kezelni, hogy a steril állapot fennmaradjon. Az embriók gyűjtéséhez, feldolgozásához, mosásához vagy tárolásához használt közegekhez és oldatokhoz szükség esetén az IETS-kézikönyv szerint antibiotikumok adhatók.

(3) Az embriók mosását az IETS-kézikönyv szerint kell végezni, ügyelve arra, hogy az embrió zona pellucidája mosás előtt és közvetlenül mosás után ép legyen, valamint a szabványos mosási eljárást a tripszin enzimmel történő mosással kell kiegészíteni az IETS-kézikönyv szerint. A különböző donor állatoktól származó embriók nem moshatók együtt.

(4) Az in vivo kinyert embriók zona pellucidájának teljes felületét meg kell vizsgálni legalább 50-szeres nagyítással, és annak sértetlennek és minden hozzátapadt anyagtól mentesnek kell lennie. A vizsgálaton átesett egy tételhez tartozó embriókat, az (1) bekezdés f) pontja szerint megjelölt steril műszalmában, ampullában vagy egyéb csomagolásban kell elhelyezni, és azokat azonnal le kell zárni.

(5) Az in vivo kinyert embriókat a lehető leghamarabb le kell fagyasztani, és az embriógyűjtő munkacsoport állatorvosának ellenőrzése alatt álló helyen kell tárolni. A mélyhűtéses tárolásnál egy konténerben különböző donorok embriói is elhelyezhetők, ha a kiszerelés, jelölés, és csomagolás során azokat elkülönítik.

(6) Az IETS-kézikönyvnek megfelelően minden embriógyűjtő munkacsoportnak a tevékenységéből származó rutinmintát kell beküldenie az életképtelen embriókból vagy petesejtekből, öblítő folyadékokból vagy mosófolyadékokból a NÉBIH-nek, baktérium- és vírusfertőzöttséget ellenőrző hatósági vizsgálat céljára.

9/B. §²⁰ (1) A 9/A. §-ban megállapított feltételek megfelelően vonatkoznak a petesejtek in vitro megtermékenyítésre, illetve a petefészkek és más szövetek in vitro tenyésztésre történő felhasználására.

(2) A donor állatok származási gazdaságai az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság felügyelete alá tartoznak.

(3) A petefészek és az egyéb szövetek – akár egyedi állatoktól, akár donorok gyűjtési tételétől – a vágóhidnak az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról szóló 854/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelő hatósági engedéllyel rendelkező vágóhídról is gyűjthetők, amennyiben a vágóhidat felügyelő állatorvos a potenciális donor állatokon az ante mortem és post mortem vizsgálatokat elvégeztette, és igazolta, hogy azok az állatokra áterjedő fertőző betegségek tüneteitől mentesek. A vágóhidnak a betegségre fogékony fajok tekintetében olyan területen kell elhelyezkednie, amely körül tíz kilométeres sugarú körzetben az előző harminc napban ragadós száj- és körömfájás nem fordult elő.

(4) A petefészek tételei nem kerülhetnek a feldolgozó laboratóriumba a donor állat post mortem vizsgálatának befejezése előtt.

(5) A petefészek és egyéb szövet eltávolításához és szállításához használt felszerelést használat előtt meg kell tisztítani és fertőtleníteni vagy sterilizálni kell. A felszerelést kizárólag erre a célra lehet felhasználni.

9/C. §²¹ (1) A 9/A. §-ban megállapított feltételek megfelelően vonatkoznak az in vitro létrehozott embriók feldolgozására.

(2) Az in vitro létrehozott embriók e rendelet követelményeinek megfelelő spermával történő mesterséges megtermékenyítés útján fogannak.

(3) Az in vitro tenyésztési időszak befejeztével, de az embriók fagyasztását, tárolását és szállítását megelőzően az embriókat meg kell mosni, és a 9/A. § (3) és (4) bekezdésében leírt kezeléseknek kell alávetni.

(4) A különböző egyedi donor állatokból származó embriók vagy a különböző gyűjtési tételhez tartozó embriók nem moshatók együtt.

(5) A különböző egyedi donor állatoktól származó embriók vagy a különböző gyűjtési tételhez tartozó embriók nem tárolhatók ugyanabban a műszalmában, ampullában vagy egyéb csomagolásban.

9/D. §²² (1) A mikromanipulált embriók feldolgozása esetén bármely, a zona pellucida épségét veszélyeztető mikromanipulációt megelőzően, minden embriót vagy petesejtet a 9/A–9/C. §-ban megállapított egészségügyi feltételeknek megfelelően kell begyűjteni és feldolgozni.

(2) A zona pellucidán való áthatolással járó mikromanipulálást megfelelő laboratóriumi létesítményben és az embriógyűjtő, illetve embrióelőállító munkacsoport feljogosított állatorvosának felügyelete alatt kell végrehajtani.

9/E. §²³ (1) Minden embriógyűjtő és -előállító munkacsoportnak biztosítani kell, hogy az embriókat megfelelő hőmérsékleten tárolják az előírt tárolóhelyiségekben. A fagyasztott embriókat az elszállítását megelőzően a gyűjtés vagy előállítás időpontjától számított legalább harminc napig engedélyezett létesítményben kell tárolni.

(2) A kereskedelemre szánt embriókat más tagállamba olyan edényekben kell szállítani, amelyeket használatuk előtt megtisztítottak és fertőtlenítettek vagy sterilizáltak, vagy amelyek

egyszer használatosak, és amelyeket az engedélyezett tárolóhelyiségekből történő elszállításuk előtt lepecsételtek és sorszámoztak. A műszalmákat, ampullákat vagy egyéb csomagolást meg kell jelölni olyan módon, hogy a műszalmákon, ampullákon vagy egyéb csomagokon szereplő szám megegyezzen az egészségügyi bizonyítvány számával és azon az edényen feltüntetett számmal, amelyben azokat tárolják és szállítják.

A mesterséges termékenyítő állomások és embrióátültető állomások hatósági ellenőrzése²⁴

10. § (1)²⁵ Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság évente egyszer köteles állategészségügyi és állattenyésztési szempontból ellenőrizni a mesterséges termékenyítő állomásokat és az embrióátültető állomásokat, amelynek során jogosult vizsgálat céljára térítésmentesen mintát venni (az életképes embrió kivételével, amely csak indokolt esetben mintázható). Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a vizsgálati mintákat megküldi a NÉBIH-nek.

(2)²⁶

(3)²⁷ Az ellenőrzésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

(4)²⁸ A mesterséges termékenyítő állomásokon tartott apaállatokon az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által elrendelt kezeléseket vagy vakcinázásokat az állattartó, illetve az üzembentartó költségére kell elvégezni.

(5)²⁹ Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság intézkedése alapján az állategészségügyi előírásoknak meg nem felelő apaállatot a mesterséges termékenyítő állomásról el kell távolítani, és a köztenyésztésből ki kell zárni.

(6)³⁰ Az embrióátültető állomást a járási főállatorvos felügyeli, aki minden naptári évben legalább egyszer ellenőrzést végez az engedélyezés és a működés feltételeire vonatkozó szempontok vizsgálata és igazolása céljából, szükség esetén a nyilvántartások, a szabványos működési eljárások és belső auditok alapján az embriók gyűjtésére, feldolgozására és tárolására vonatkozóan.

A szaporítóanyag forgalmazása

11. § (1)³¹ Kizárólag engedélyezett mesterséges termékenyítő állomáson, e rendelet előírásai alapján termelt, kezelt, tárolt, valamint engedélyezett spermatóroló központban e rendelet előírásai alapján kezelt, illetve tárolt sperma forgalmazható, feltéve ha az a forgalmazás, illetve a felhasználás időpontjában is megfelel az állat-egészségügyi, valamint az állattenyésztési előírásoknak, továbbá termékenyítésre alkalmas.

(2)³² A mesterséges termékenyítő állomás szakembere a higiéniai szabályok betartásával az apaállat tartási helyén is végezhet friss spermás termékenyítést. E tevékenységhez a NÉBIH engedélye és az illetékes járási főállatorvos előzetes hozzájárulása szükséges.

(3) Szaporítás céljára tilos mélyfagyasztott szaporítóanyag felhasználása a fagyasztástól számított harminc napon belül. A szaporítóanyagot a felhasználásáig folyékony nitrogén tartalmú konténerben kell tárolni, oly módon, hogy az ne szennyeződjön.

12. § (1) Köztenyésztésben természetes fedeztetésre csak a rendeletben előírt, a mesterséges termékenyítő állomásokon spermatermelésre használható apaállatokra érvényes állategészségügyi feltételeknek megfelelő egyedek alkalmazhatók.

(2)³³ A járási főállatorvos intézkedése alapján a rendelet előírásainak meg nem felelő apaállatot a köztenyésztésből ki kell zárni.

(3) Kizárólag engedélyezett embrióátültető állomáson, a rendelet előírásai alapján termelt, kezelt, tárolt életképes embrió forgalmazható, ha az a forgalmazás, illetve a felhasználás időpontjában is megfelel az állategészségügyi, valamint az állattenyésztési hatóságok előírásainak.

(4)³⁴ A köztenyésztésben fedeztetésre használt apaállatok tartásának állategészségügyi követelményeit az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság határozza meg.

A szaporítóanyag behozatalának és kivitelének részletes szabályai

13. §³⁵ (1) A beérkezett és az állategészségügyi határállomás által beléptetett mélyhűtött szaporítóanyagot – a 6. számú melléklet szerinti fajok kivételével – a NÉBIH által üzemeltetett központi elkülönítő lerakatban ellenőrzés alá kell vonni.

(2)³⁶ Az elkülönítő állategészségügyi járványügyi felügyeletét a járási főállatorvos látja el.

(3)³⁷ A beérkezett tételek elkülönítése az állategészségügyi vizsgálatok és a NÉBIH laboratóriuma által végzett minősítő vizsgálatok befejezését követően, a járási főállatorvos engedélye alapján oldható fel.

(4) A beérkezett mélyhűtött spermát csak engedélyezett mesterséges termékenyítő állomás vagy spermatároló központ útján lehet forgalmazni.

(5) A NÉBIH a (1)–(4) bekezdésben foglaltaktól eltérő, a felhasználás helyén végrehajtandó ellenőrzést is előírhat az embrió, nem mintázható egyedi tételek, lósperma vagy azonnali felhasználású friss sperma esetében.

Az állatok művi és természetes szaporításának állategészségügyi feltételei

14. § (1)³⁸ Mesterséges termékenyítést és embrióátültetést a nőivarú állat tulajdonosának megbízásából, illetve alkalmazásában kizárólag állatorvos vagy e tevékenységre jogosult szakirányú képesítéssel rendelkező személy (inszeminátor vagy embrióátültetést végző szakember) végezhet. A tevékenység végzésére szóló engedélyt a NÉBIH adja ki.

(2)³⁹ A mesterséges termékenyítést és az embrióátültetést végző szakember köteles az engedélyezett működési területén a tevékenység megkezdése előtt az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságnál bejelentkezni, továbbá az általa előírt járványvédelmi és higiéniai intézkedéseket betartani.

(3)⁴⁰ Az inszeminátorok és az embrióátültetést végző szakemberek működési területéről az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság nyilvántartást vezet, tevékenységüket a mesterséges termékenyítésért felelős területi állatorvos útján szakmailag

felügyeli. Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a NÉBIH-nél kezdeményezi a névjegyzékből való törlését annak a személynek, aki a jogszabályok be nem tartásával, illetve a szakmai szabályok megsértésével végzi tevékenységét.

(4) Az inszeminátor és az embrióátültetést végző szakember köteles külön jogszabályban előírt módon dokumentálni tevékenységét, illetve az előírt nyilvántartásokat vezetni. A tevékenységet a területi mesterséges termékenyítésért felelős állatorvos a számítógépes adatbázis jelzése alapján tizenöt napon belül, de legalább három havonta ellenőrzi. A nyilvántartásnak alkalmasnak kell lenni az adott időszakban termékenyítésre került állatok azonosítására.

(5)⁴¹ Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóságok illetékességi területén végzett termékenyítésekről a számítógépes nyilvántartást végző NÉBIH az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság kérésére, de legalább negyedévente hatósági ellenőrzés, illetve járványügyi nyomozás céljára adatot szolgáltat.

15. § (1)⁴² A szolgáltatásként végzett természetes fedeztetésről az apaállat tartója köteles a jogszabályban előírt nyilvántartást vezetni. A nyilvántartásban fel kell tüntetnie a vakcinázásokat és vizsgálatokat, amelyeket a járási főállatorvos legalább félévente ellenőriz. A nyilvántartásnak tartalmazni kell az apaállattal meghatározott időszakban érintkezésbe került állat azonosításra alkalmas adatait.

(2)⁴³ A köztenyésztésben természetes fedeztetésre használt apaállat tartója a használat helye szerint illetékes járási főállatorvosnak köteles bejelenteni az adott területen tervezett fedeztetést, egyidejűleg a szükséges iratok bemutatásával igazolnia kell, hogy az apaállat megfelel e rendeletben előírt feltételeknek.

(3)⁴⁴ Az állattartó költségére a köztenyésztésben vagy mesterséges termékenyítés céljából tartott apaállatokat az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által meghatározott betegségek ellen immunizálni kell, illetve vizsgálni kell a mellékletekben megnevezett betegségek előfordulását.

16. § (1)⁴⁵ Azt a hímivarú állatot, amelyet apaállattá történő minősítés nélkül vagy az állategészségügyi előírások figyelmen kívül hagyásával (az előírt kezelések, vizsgálatok mellőzésével, bejelentési kötelezettség elmulasztásával) használnak fedeztetés vagy spermayerés céljára, engedély nélkül tartott zugapaállattá kell minősíteni. A minősítésről a járási főállatorvos az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósággal egyidejűleg értesíti a NÉBIH-et.

(2) A zugapaállatot a fedeztetésből, illetve spermayerés céljára való használatból ki kell zárni.

(3)⁴⁶ A jogszabályi előírások figyelmen kívül hagyásával nyert, kezelt, tárolt, forgalmazott, illetve felhasznált szaporítóanyagot állategészségügyi szempontból ismeretlen eredetűnek kell tekinteni. Ismeretlen eredetű szaporítóanyag felhasználásáról a járási főállatorvos az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatósággal egyidejűleg értesíti a NÉBIH-et.

(4)⁴⁷ Ismeretlen eredetű szaporítóanyag a NÉBIH külön engedélyével, a tervezett felhasználás helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által előírt

körben és módon használható fel. Egyéb esetben a szaporítóanyagot az állati hullák ártalmatlanná tételére vonatkozó jogszabályi előírások szerint, a szaporítóanyag tulajdonosának költségére ártalmatlanná kell tenni.

17. § (1)⁴⁸ Az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság határozza meg az apaállatokkal a saját állományban történő felhasználás céljából előállított szaporítóanyagra, illetve a nem köztenyésztésben való fedeztetésre vonatkozó állategészségügyi követelményeket az adott állomány állategészségügyi státuszának függvényében. Az ily módon előállított szaporítóanyag forgalmazása tilos.

(2)⁴⁹ Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság a nyilvántartási, bejelentési kötelezettség elmulasztása, továbbá az állategészségügyi, járványügyi, állatvédelmi szabályok be nem tartásával végzett tevékenységek (szaporítás, szaporítóanyag-előállítás, -tárolás, -forgalmazás) észlelése esetén köteles haladéktalanul értesíteni a NÉBIH-et, hogy a szükséges intézkedést tegye meg.

(3)⁵⁰ A zugapaállattal való fedeztetés, ismeretlen eredetű szaporítóanyag előállítása, forgalmazása, felhasználása, valamint az állatok jogszabályban előírt engedély nélkül végzett szaporítása esetén a NÉBIH az Átv. 45. §-a szerint jogosult intézkedni.

18. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 17–28. §-a, 33. §-a, 223–225. §-a, valamint a §-ok megelőző alcíme.

(2)⁵¹ Az egyes állatok szaporításának, a szaporítóanyag felhasználásának, valamint behozatalának és kivitelének állat-egészségügyi feltételeiről szóló 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelet módosításáról szóló 114/2012. (XI. 13.) VM rendelettel [a továbbiakban: 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet] megállapított 1. § (4) bekezdés, 2. § 4. és 5. pont, 4. § (1) bekezdés, 4. § (2) bekezdés *d*) és *h*) pontja, 5. § (3) bekezdés, 7. § (3) bekezdés, 8. §, 8/A–8/C. §, 9. §, 9/A–9/E. §, 10. § (1) és (6) bekezdés, 13. §, 1. melléklet 1. pont *c*), *d*) és *e*) alpontja, valamint 4. pontja, 3. melléklet, 4. melléklet vonatkozó rendelkezéseit a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet hatálybalépését⁵² megelőzően engedélyezett mesterséges termékenyítő állomások, illetve embrióátültető állomások esetében 2013. március 1-jétől kell alkalmazni.

(3)⁵³

(4)⁵⁴ Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 90/539/EGK irányelve (1990. október 15.) a baromfi és a keltetőtojás Közösségen belüli kereskedelmét és harmadik országból történő behozatalát szabályozó állat-egészségügyi követelményeiről;

b) a Tanács 90/429/EGK irányelve (1990. június 26.) a sertésfajhoz tartozó háziállatok spermájának Közösségen belüli kereskedelmére és behozatalára alkalmazandó állat-egészségügyi követelményekről;

c) a Tanács 92/65/EGK irányelve (1992. július 13.) a 90/425/EGK tanácsi irányelv A (1) mellékletében említett, meghatározott közösségi eljárásokban megállapított állat-egészségügyi követelmények hatálya alá nem tartozó állatoknak, spermának, petesejteknek és embrióknak a

Közösségen belüli kereskedelmét és a Közösségbe történő behozatalát szabályozó állat-egészségügyi követelményekről;

d) a Tanács 88/407/EGK irányelve (1988. június 14.) a szarvasmarhafajba tartozó háziállatok spermájának Közösségen belüli kereskedelmére és behozatalára alkalmazandó állat-egészségügyi követelményekről, és az irányelvet módosító 2003. május 26-i 2003/43/EK tanácsi irányelv, illetve 2006. január 5-i 2006/16/EK bizottsági határozat;

e) a Tanács 89/556/EGK irányelve (1989. szeptember 25.) a házi szarvasmarha fajba tartozó háziállatok embrióinak Közösségen belüli kereskedelmét és harmadik országokból történő behozatalát szabályozó állat-egészségügyi követelményekről.

(5)⁵⁵ E rendelet a 92/65/EGK tanácsi irányelv D. mellékletének a spermagyűjtő állomások és spermatóroló központok, az embriógyűjtő és -előállító munkacsoportok, valamint a ló-, juh- és kecskefajokhoz tartozó donor állatokra, és az ezen fajokhoz tartozó spermák, petesejtek és embriók kezelésére vonatkozó feltételek tekintetében történő módosításáról szóló, 2010. március 2-i 176/2010/EU bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

1. számú melléklet a 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelethez⁵⁶

A szarvasmarha és a bivaly szaporításának részletes állategészségügyi feltételei

1. A mesterséges termékenyítő állomásra csak olyan bika szállítható,

a)⁵⁷ amelyiket a járási állategészségügyi és élelmiszerellenőrző hivatal (a továbbiakban: járási állategészségügyi hivatal) által erre a célra engedélyezett helyen és módon legalább harminc napig elkülönítve tartottak úgy, hogy annak helyén csak a bikával azonos állategészségügyi státuszú egyedek tartózkodtak;

b)⁵⁸ amelyik a járási hivatal által elismerten brucellózistól (brucellosis), gümőkórtól (tuberculosis) és leukózistól (szarvasmarha-leukosis) mentes állományból származik, származási állományában BSE (szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma) nem fordult elő, és az nem került kapcsolatba korábban sem alacsonyabb állategészségügyi státuszú állomány egyedével;

c) amelyiknél az elkülönítést megelőző harminc napon belül végzett alábbi vizsgálatok negatív eredményt adtak:

ca) intradermális tuberculin próba,

cb) vérből elvégzett szerológiai vizsgálat brucellózis felderítésére,

cc) szerológiai próba EBL (szarvasmarhák enzootikus leukózisa) felderítésére,

cd) szerológiai vizsgálat IBR/IPV (szarvasmarha fertőző rhinotracheitise) felderítésére;

d) amelyiknél az a) pontban leírt elkülönítés ideje alatt, annak kezdetétől számított legalább 21 nap után, illetve a *Campylobacter fetus ssp. venerealis* és a *Trichomonas foetus* vizsgálata

esetén az elkülönítés kezdete után legalább 7 nappal végzett alábbi vizsgálatok negatív eredményt adtak:

da) vérből elvégzett szerológiai vizsgálat brucellózis felderítésére,

db) szerológiai vizsgálat IBR/IPV (szarvasmarha fertőző rhinotracheitise) felderítésére,

dc) *Campylobacter fetus* ssp. *venerealis* és *Trichomonas foetus* vonatkozásában: hat hónaposnál nem idősebb állatok esetében, vagy amelyeket a karantént megelőzően hat hónapos koruk óta egynemű állatokból álló csoportban tartottak a tasakváladékból nyert mintán végzett egyszeri vizsgálat, hat hónapos vagy annál idősebb állatok esetében, amelyek érintkezésbe kerülhettek nőivarú egyeddel a karantén előtt, a tasakváladékból nyert mintán egymást követő egyhetes időközönként elvégzett három vizsgálat;

e) amelyiknél a BVD (szarvasmarha vírusos hasmenése) felderítésére az elkülönítés ideje alatt, valamint az azt megelőző harminc napon belül végzett

ea) vírusizolációs próba vagy a vírusantigén kimutatását szolgáló vizsgálat, és

eb) az antitestek jelenlétének vagy hiányának meghatározását célzó szerológiai vizsgálat

negatív eredménnyel zárult.

Ettől eltérően a csak szerológiailag pozitív állatok is bevihetők a mesterséges termékenyítő állomásokra, ekkor a 6. pontban leírtaknak megfelelően kell eljárni. Bármely állatot (szeronegatívát és szeropozitívát) csak akkor lehet beengedni a mesterséges termékenyítő állomásokra, amennyiben a karanténzállásra történő bevitelt megelőzően szeronegatív eredményt adó állatokban nem történik szerokonverzió. Ha szerokonverzió történik, minden olyan állatot, amely szeronegatív marad, meghosszabbított ideig a karanténzálláson kell tartani, amíg a csoportban három héten keresztül nem történik több szerokonverzió.

Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyezheti, hogy a *c)* pontban említett vizsgálatokat a karanténban gyűjtött mintákon is el lehessen végezni. Amennyiben ilyen engedélyezésre kerül sor, a karanténidőszak nem kezdődhet el a minták begyűjtése előtt. Ha azonban a *c)* pontban felsorolt vizsgálatok bármelyike pozitívnak bizonyul, az érintett állatot azonnal el kell távolítani a karanténból. Csoportos elkülönítés esetén a karanténidőszak a visszamaradó állatok vonatkozásában nem kezdődhet el addig, amíg a pozitív eredményt adó állatot el nem távolították.

2. Nem szállítható a mesterséges termékenyítő állomásra olyan bika, amelyik az elszállítás napján betegség klinikai tünetét mutatja.

3. A származási állománynak és az 1. *a)* pontban leírt elkülönítésnek olyan helyen kell lennie, ahol a szállítást, illetve elkülönítést megelőző

a) 30 napon belül annak 10 kilométeres körzetében nem fordult elő ragadós száj- és körömfájás;

b) legalább 3 hónap óta mentes ragadós száj- és körömfájástól, valamint brucellózistól; és

c) legalább 30 napja mentes a hatósági bejelentési kötelezettség alá tartozó szarvasmarhát megbetegítő fertőző betegségektől.

4. A mesterséges termékenyítő állomáson tartott bikát évente meg kell vizsgálni a tuberkulózis, a brucellózis, az EBL, IBR/IPV és BVD alóli mentessége megállapítása céljából.

A *Campylobacter fetus* ssp. *venerealis* és *Trichomonas foetus* vonatkozásában a tenyészbikákat félévente szükséges vizsgálni, de a természetes fedeztetésre soha nem használt és kizárólag a mesterséges termékenyítő állomáson tartott bikák esetében elegendő az évente egyszer történő vizsgálat és csak azon bikákat kell vizsgálni, amelyek spermát adnak vagy érintkezésbe kerülnek spermát adó bikákkal. A gyűjtésbe több mint hathónapnyi pihenő után visszatérő bikákat a termelés újrakezdése előtt legfeljebb 30 nappal kell megvizsgálni.

5. Ha az előírt vizsgálatok során az állat pozitívnak bizonyul, azt el kell különíteni, és az utolsó negatív eredmény időpontjától termelt spermáját tilos felhasználni. A mesterséges termékenyítő állomáson tartott, negatív vizsgálati eredményt adó bikáktól vett spermát a pozitív eredményt adó vizsgálat időpontjától elkülönítve kell tárolni, és tilos használni, amíg a mesterséges termékenyítő állomás állategészségügyi státuszát helyre nem állítják.

6. BVD/MD vonatkozásában szerológiailag pozitív állatoktól származó sperma szállításának megkezdése előtt minden állat minden termelési szériájának egy spermamintáját a BVD/MD szempontjából vírusizolációs vagy a vírusantigén kimutatását célzó ELISA-tesztnak kell alávetni. Pozitív eredmény esetén a bikát el kell távolítani a mesterséges termékenyítő állomásról és minden spermáját meg kell semmisíteni.

7. A szaporítóanyag-termelésből és a köztenyésztésben való fedeztetésből ki kell zárni azt a hímivarú egyedet, amelyiknél az előírt vizsgálatok közül valamelyik pozitív eredményt adott.

8. Szarvasmarha és bivaly petesejt vagy embrió nyerésére donor csak akkor használható, ha

a) az állomány brucellózistól, gümőkórtól és leukózistól mentes;

b) az egyedet a beavatkozást megelőző egy évben olyan állományban tartották, ahol az IBR/IPV és BVD klinikai tünetei nem fordultak elő;

c) az embrió előállításához felhasznált sperma megfelel az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvényben és e rendeletben foglalt jogszabályi követelményeknek.

9. Az állatokat csak a mesterséges termékenyítő állomás állategészségügyi szakmai felügyeletét ellátó állatorvos kifejezett hozzájárulásával lehet bebocsátani a mesterséges termékenyítő állomásra, ahol valamennyi be- és kifelé irányuló állatmozgást nyilván kell tartani.

10. Amennyiben a bika megfelel az 1–4. pontokban leírt feltételeknek, közvetlen szállítás esetén, a fogadás helye szerint illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyével elkülönítés vagy vizsgálatok végzése nélkül lehet átszállítani valamely engedélyezett mesterséges termékenyítő állomásról egy másik, ugyanolyan egészségügyi minősítésű állomásra. Az érintett állat nem kerülhet sem közvetlen, sem közvetett érintkezésbe más, kedvezőtlenebb egészségügyi minősítésű hasított körmű állattal,

az igénybe vett szállítási eszközt pedig használat előtt fertőtleníteni kell. Ha az állatokat az egyik mesterséges termékenyítő állomásról egy másik ugyanilyen funkciót ellátó létesítménybe különböző tagállamok között szállítják, annak a szarvasmarhafélék és a sertések Közösségen belüli kereskedelmét érintő állat-egészségügyi problémákról szóló 1964. június 26-i 64/432/EGK tanácsi irányelvvel összhangban kell történnie.

11. Az előírt állategészségügyi vizsgálatokat a NÉBIH központi állategészségügyi diagnosztikai laboratóriumában kell elvégezni az állat tulajdonosának költségére.

12. Az alább felsorolt antibiotikumokat kell a spermához adni, hogy a végső hígított spermában a következő koncentrációk alakuljanak ki:

Legalább

- 500 mg/ml streptomycin a végső hígításban,
- 500 NE/ml penicillin a végső hígításban,
- 150 mg/ml linkomicin a végső hígításban,
- 300 mg/ml spektinomycin a végső hígításban.

Ettől eltérő, de a campylobacterek, leptospirák és mycoplasmák ellen egyenértékű hatással rendelkező antibiotikum-kombináció is alkalmazható, ha ez a spermára nem toxikus. Az antibiotikumot és annak koncentrációját a termeléskor és expedálásakor dokumentálni kell.

Közvetlenül az antibiotikum hígított spermához adását követően a spermát legalább 45 percig legalább 5 °C hőmérsékleten kell tartani.

2. számú melléklet a 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelethez

A sertések szaporításának részletes állategészségügyi feltételei

E rendelet alkalmazásában sertés:

- a) a házisertés,
- b) a vaddisznó, továbbá
- c) a disznófélék (Suidae) családjába tartozó összes többi faj egyede.

1. A mesterséges termékenyítő állomásra csak olyan kan szállítható:

a) ⁵⁹amelyiket az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által erre a célra engedélyezett helyen és módon legalább 40 napig elkülönítetten tartottak úgy, hogy annak helyén csak azonos állategészségügyi státuszú egyedek tartózkodtak;

b) amelyik az állategészségügyi hatóság által elismerten brucellózistól, Aujeszky-betegségtől (morbus Aujeszkyi), PRRS-től (sertések szaporítószervi és légzőszervi tünetegyüttese) mentes állományból származik, a származási állományhoz tartozó állat a beszállítást megelőző 12

hónapon belül nem volt ragadós száj- és körömfájás (aphtae epizooticae) ellen vakcinázva, nem állt forgalmi korlátozás alatt, és nem került kapcsolatba korábban sem alacsonyabb állategészségügyi státuszú állomány egyedével;

c) ha az elkülönítést megelőző 30 napon belül elvégzett alábbi vizsgálatai negatív eredményt adtak:

- brucellózis felderítése vérből, illetve spermából elvégzett szerológiai vizsgálattal,
- vírusneutralizációs, vagy ELISA teszt Aujeszkybetegség vírusával szembeni ellenanyag kimutatása,
- szerológiai vizsgálat klasszikus sertéspestis alóli mentességre,
- szerológiai vizsgálat PRRS alóli mentességre,
- szerológiai vizsgálat 2 leptospira szerotípusra (L. hyos tarassovi, L. pomona);

d) ha az a) pont szerinti elkülönítés idejének második felében elvégzett c) pont szerinti vizsgálatok negatív eredményt adtak.

2. Nem szállítható a mesterséges termékenyítő állomásra olyan kan, amelyik az elszállítás napján betegség klinikai tünetét mutatja.

3. A származási állománynak, illetve az 1. a) pontban leírt elkülönítésnek olyan helyen kell lennie:

a) ahol a szállítást, illetve elkülönítést megelőző 12 hónapon belül sem klinikai tünetek, sem pozitív szerológiai vizsgálati eredmény formájában Aujeszky-betegség nem fordult elő;

b) nem áll forgalmi korlátozás alatt;

c) legalább 30 napja mentes a hatósági bejelentési kötelezettség alá tartozó sertéseket megbetegítő fertőző betegségektől.

4. A mesterséges termékenyítő állomáson tartott kant fél évente meg kell vizsgálni az 1. c) pontban felsorolt betegségek alóli mentessége megállapítása céljából.

5. Ha az előírt vizsgálatok során az állat pozitívnak bizonyul, azt el kell különíteni. Az utolsó negatív eredmény időpontjától termelt spermáját tilos szaporítás céljára felhasználni. A mesterséges termékenyítő állomáson tartott negatív vizsgálati eredményű kanttól vett spermát a pozitív eredményt adó vizsgálat időpontjától elkülönítve kell tárolni, és tilos szaporítás céljára használni addig, amíg helyre nem állítják a mesterséges termékenyítő állomás állategészségügyi státuszát.

6. A szaporítóanyag-termelésből és köztenyésztésben való fedeztetésből ki kell zárni azt a hímivarú egyedet, amelynél az előírt vizsgálatok közül valamelyik pozitív eredményt adott.

7. Import szaporítóanyag a leptospirózisra előírt vizsgálatok nélkül is forgalomba hozható, ha a szaporítóanyag leptospirák elleni kezelése (hatékony antibiotikum kombinációval) megtörtént az előállítás során.

8. Az embrióátültetésre csak az 1–3. pontban leírt állategészségügyi követelményeknek megfelelő donor egyede használható.

9. Az előírt állategészségügyi vizsgálatokat az illetékes állategészségügyi intézetben kell elvégezni az állat tulajdonosának költségére.

10. A sperma hígításához használt, engedélyezett hígítónak a leptospirák és mycoplasmák ellen hatékony antibiotikum-kombinációt kell tartalmaznia.

3. számú melléklet a 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelethez⁶⁰

A lófélék szaporításának részletes állat-egészségügyi feltételei

I. Általános feltételek

1. A kizárólag lófélék tartó mesterséges termékenyítő állomások területén megengedett a fedeztetés, embrióátültetés végzése, ha a sperma gyűjtésére és embrió nyerésére szolgáló hely vagy helyiség, illetve a felhasznált eszközök, továbbá a termelt sperma teljesen elkülöníthető más célra használt és a donor állatokkal vagy az állomáson tartott más állatokkal érintkezésbe kerülő helyiségektől és eszközöktől.

Kizárólag lovat tartó mesterséges termékenyítő állomásra herélteket, szaporítás céljára kancákat, nem kasztrált, próba- és természetes fedeztetésre szánt méneket be lehet bocsátani, amennyiben azok megfelelnek a II. 1.1.–1.4. pontban leírt feltételeknek.

II. A ménekre vonatkozó feltételek

1. Sperma nyerésére csak olyan mén használható, amely a mesterséges termékenyítő állomás állatorvosa szerint megfelel a következő követelményeknek:

1.1. az állomásra való belépéskor és a spermavétel napján nem mutathatja fertőző vagy ragályos betegség semmilyen klinikai tünetét;

1.2. olyan tagállam vagy harmadik ország területéről vagy – régiókra osztás esetén – a tagállam vagy harmadik ország olyan részéről és olyan állatorvosi felügyelet alatti állományból származik, amelyek mindegyike megfelel az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló jogszabályban említett követelményeknek;

1.3. a spermavétel időpontját megelőző 30 nap során olyan gazdaságban kell tartózkodnia, amelyben abban az időszakban egyetlen ló sem mutatta a ló fertőző arteritisének vagy a ló ragályos méhgyulladásának semmilyen klinikai tünetét;

1.4. az első spermavételt megelőző 30 napban és a spermagyűjtési időszakban nem használható természetes fedeztetésre;

1.5. jóváhagyott laboratóriumban az 1.6. pontban meghatározott program szerint végrehajtott és tanúsított alábbi vizsgálatoknak kell alávetni:

1.5.1. a ló fertőző kevésvérűségének kimutatására irányuló agargél- immundiffúziós próba (Coggins-próba) vagy ELISA-próba, negatív eredménnyel;

1.5.2. a ló fertőző arteritisére irányuló vírusizolálási vizsgálat a donor mén teljes spermájának azonos térfogategységnyi mennyiségén negatív eredménnyel, kivéve abban az esetben, ha a ló fertőző arteritisére irányuló vírusneutralizációs próba 1:4-es hígításban negatív eredményt ad;

1.5.3. a ló ragályos méhgyulladásának kimutatására irányuló, két alkalommal, hétnapos időközzel elvégzett vizsgálat, mely során a Taylorella equigenitalist a donor ménektől a pre- ejakulációs folyadékból gyűjtött mintából vagy egy spermamintából és a legalább a vaszorból, húgycsőből vagy a húgycsőárból vett genitális kenetkből izolálják, mindkét esetben negatív eredménnyel;

1.6. el kell rajta végezni a következő vizsgálatok egyikét:

1.6.1. ha a donor mén az első spermavétel időpontját megelőző legalább 30 napos időszakban és a gyűjtési időszakban folyamatosan a mesterséges termékenyítő állomáson tartózkodik, és az állomáson tartott lófélék nem kerülnek közvetlen érintkezésbe a donor mén egészségi állapotánál rosszabb egészségi állapotú lófélékkel, akkor a legalább 30 napos időszakban, a megérkezést követő 14 nap után vett mintán el kell végezni az 1.5. pontban előírt vizsgálatokat,

1.6.2. ha a donor mén az első spermavétel időpontját megelőző legalább 30 napos időszakban és a gyűjtési időszakban folyamatosan a mesterséges termékenyítő állomáson tartózkodik, azonban esetenként egy 14 napnál rövidebb folyamatos időtartamra elhagyhatja az állomást az állomás állatorvosának a felügyelete alatt, illetve a mesterséges termékenyítő állomáson tartott lófélék közvetlen érintkezésbe kerülhetnek a rosszabb egészségi állapotú lófélékkel, az 1.5. pontban előírt vizsgálatokat a donor ménről a következők szerint begyűjtött mintán kell elvégezni:

1.6.2.1. legalább évente egyszer a tenyésztési időszak kezdetén vagy az első spermagyűjtést megelőzően, legalább 14 nappal a legalább 30 napos tartózkodási időszak kezdeti időpontját követően; illetve

1.6.2.2. a spermagyűjtési időszak során a következők szerint:

1.6.2.2.1. a ló fertőző kevésvérűségének kimutatására irányuló vizsgálat tekintetében legalább 90 naponta,

1.6.2.2.2. a ló fertőző arteritisére vonatkozó vizsgálat tekintetében legalább 30 naponta, kivéve abban az esetben, ha a szeropozitív mén nem vírusűritő állapotát a félévente elvégzendő vírusizolálási vizsgálat igazolja, és

1.6.2.2.3. a lovak ragályos méhgyulladásának kimutatását célzó vizsgálat tekintetében legalább 60 naponta;

1.6.3. ha a donor mén nem tesz eleget az 1.6.1. és 1.6.2. pontokban leírt feltételeknek, illetve a spermát fagyasztott állapotban való forgalmazás céljából gyűjtik, az 1.5. pontban előírt vizsgálatokat a donor méntől gyűjtött mintán el kell végezni a következők szerint:

1.6.3.1. legalább évente egyszer a tenyésztési időszak kezdetén;

1.6.3.2. a 9. § (2) bekezdés *b)* pontjában előírt tárolási időszak folyamán, azt megelőzően, hogy a spermát a központból eltávolítják vagy felhasználják, a spermagyűjtés időpontja után legalább 14 nappal, de 90 napon belül vett mintákon;

Az 1.6.3.2. alponttól eltérve az 1.5.2. pontban leírt, a ló fertőző arteritisére vonatkozó begyűjtés utáni mintavételt és vizsgálatot nem szükséges elvégezni, amennyiben a szeropozitív mén nem vírusürítő állapotát a félévente elvégzendő vírusizolációs vizsgálat igazolja.

1.7. Ha az 1.5. pontban előírt vizsgálatok bármelyike pozitív eredményt ad, a donor mént el kell különíteni, és az állattól a legutolsó negatív eredményű vizsgálat időpontja óta gyűjtött sperma nem kerülhet kereskedelmi forgalomba, kivéve a ló fertőző arteritisére vonatkozó olyan spermát, amelynek minden ejakulátumát megvizsgálták a ló fertőző arteritisére irányuló vírusizolációs próbával, negatív eredménnyel.

A spermagyűjtő állomáson egy, az 1.5. pontban előírt, negatív eredményt adó vizsgálat időpontja óta az összes többi méntől gyűjtött spermát elkülönítve kell tárolni, és addig nem kerülhet kereskedelmi forgalomba, amíg a központ egészségügyi státusza helyre nem áll, és a tárolt spermán elvégzett megfelelő hatósági vizsgálatok ki nem zárják az 1.5. pontban említett betegségeket okozó kórokozók lehetséges jelenlétét a spermában.

1.8. A ménektől egy állat-egészségügyi okokból (tenyészbenaság, takonykór, lovak fertőző agy- és gerincvelő-gyulladásai, fertőző kevésvérűség, hólyagos szájgyulladás, veszettség, lépfene vagy afrikai lópestis miatt) zárlat alá helyezett spermagyűjtő állomáson gyűjtött spermát elkülönítve kell tárolni, és addig nem kerülhet kereskedelmi forgalomba, amíg a központ egészségügyi státuszát a hatósági állatorvos helyre nem állítja, és a tárolt spermán elvégzett megfelelő hatósági vizsgálatok ki nem zárják az említett betegségeket okozó kórokozók lehetséges jelenlétét a spermában.

2. Amennyiben az állatgyógyászati termékekről szóló jogszabály sérelme nélkül olyan antibiotikumot vagy antibiotikum-keveréket adnak minden milliliter spermához, amely baktericid hatása legalább a következő keverékekével azonos: gentamicin (250 µg), tylosin (50 µg), lincomycin-spectinomycin (150/300 µg); penicillin (500 IU), streptomycin (500 µg), lincomycin-spectinomycin (150/300 µg); vagy amikacin (75 µg), divekacin (25 µg), a hozzáadott antibiotikumok nevét és koncentrációját fel kell tüntetni a szaporítóanyagot kísérő egészségügyi bizonyítványban.

III. A kancákra vonatkozó feltételek

1. Az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló jogszabályban megállapított követelményeken kívül a donor kancák:

1.1. nem használhatók természetes fedeztetésre az embriók vagy petesejtek gyűjtésének időpontja előtti legalább 30 napos időszakban, valamint a 1.2. és 1.3. pontban említett első mintavétel időpontja és az embriók és petesejtek gyűjtésének időpontja között;

1.2. először az embriók vagy petesejtek gyűjtésének időpontja előtti 30 napos időszakban vett vérmintán végzett, majd ezt követően a gyűjtési időszakban legalább 90 naponta elvégzendő, a ló fertőző kevésvérűségének kimutatására irányuló agargél-immundiffúziós próbának (Coggins-próba) vagy ELISA-próbának kell alávetni negatív eredménnyel;

1.3. a ló ragályos méhgyulladásának kimutatására irányuló vizsgálatnak kell alávetni, a *Taylorella equigenitalis* a clitoris árkának és szinuszainak nyálkahártyás felületeiről két egymást követő ivarzási időszakban vett mintából és egy ivarzási időszakban cervix endometriális felületéről vett további mintából történő izolálásával, minden esetben negatív eredménnyel 7–14 napos tenyésztés után.

4. számú melléklet a 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelethez⁶¹

A juh és kecske szaporításának részletes állat-egészségügyi feltételei

I. A hímivarú állatokra vonatkozó feltételek

1. A spermagyűjtő központba bevitt valamennyi juh- és kecskefélének meg kell felelnie a következő követelményeknek:

1.1. Legalább 28 napig karanténban tartották őket az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által külön erre a célra jóváhagyott olyan helyen, ahol csak legalább ugyanolyan egészségügyi státuszú állatok voltak jelen.

1.2. A karanténba helyezést megelőzően az egyes *Brucella* fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály értelmében brucellózistól hatóságilag mentes juh- vagy kecsketartó gazdasághoz tartoztak, és a brucellózis tekintetében nem tartották őket rosszabb egészségügyi státuszú gazdaságban.

1.3. Olyan gazdaságból származnak, ahol a karanténban tartózkodást megelőző 60 nap folyamán az egyes *Brucella* fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett, a fertőző mellékhere-gyulladás (*B. ovis*) kimutatására szolgáló szerológiai vizsgálatnak vagy bármely más, azonos dokumentált érzékenységgű és specifitásátú vizsgálatnak vetették alá őket.

1.4. Az 1.1. pontban meghatározott karanténidőszak kezdetét megelőző 28 napon belül vett vérmintán végzett következő vizsgálatoknak vetették alá őket, minden esetben negatív eredménnyel, kivéve a „Border disease” vírusára irányuló vizsgálatot (lásd 1. 4. 3. 2. alpont):

1.4.1. a brucellózis (*B. melitensis*) tekintetében az egyes *Brucella* fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett szerológiai vizsgálatnak;

1.4.2. a fertőző mellékhere-gyulladás (*B. ovis*) tekintetében az egyes *Brucella* fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett szerológiai vizsgálatnak vagy bármely más, azonos dokumentált érzékenységgű és specifitásátú vizsgálatnak;

1.4.3. a „Border disease” tekintetében:

1.4.3.1. vírusizolációs próba vagy a vírusantigén kimutatását szolgáló vizsgálat; és

1.4.3.2. az antitestek jelenlétének vagy hiányának meghatározását célzó szerológiai vizsgálat („antitest-vizsgálat”).

Az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság engedélyezheti, hogy az ebben a pontban említett vizsgálatokat a karanténban gyűjtött mintákon is el lehessen végezni. Amennyiben ilyen engedélyezésre kerül sor, az 1.1. pontban említett karanténidőszak nem kezdődhet el a minták begyűjtése előtt. Ha azonban az ebben a pontban felsorolt vizsgálatok bármelyike pozitívnak bizonyul, az érintett állatot azonnal el kell távolítani a karanténból. Csoportos elkülönítés esetén az 1.1. pontban említett karanténidőszak a visszamaradó állatok vonatkozásában nem kezdődhet el addig, amíg a pozitív eredményt adó állatot el nem távolították.

1.5. Az 1.1. pontban meghatározott karanténidőszak során, és legalább 21 nappal a karanténban történő elhelyezést követően vett mintákon végzett következő vizsgálatoknak vetették alá őket, negatív eredménnyel:

1.5.1. a brucellózis (*B. melitensis*) tekintetében az egyes *Brucella* fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett szerológiai vizsgálatnak;

1.5.2. a fertőző mellékhere-gyulladás (*B. ovis*) tekintetében az egyes *Brucella* fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett szerológiai vizsgálatnak vagy bármely más, azonos dokumentált érzékenységű és specifitású vizsgálatnak.

1.6. Az 1.1. pontban meghatározott karanténidőszak során, és legalább 21 nappal a karanténban történő elhelyezést követően vett vérmintákon végzett, a „Border disease” vírusára irányuló 1.4.3. pont 1.4.3.1. és 1.4.3.2. alpontjában leírt vizsgálatoknak vetették alá őket.

Bármely állatot (szeronegatívát és szeropozitívát) csak akkor lehet beengedni a mesterséges termékenyítő állomásokra, amennyiben a karanténba történő bevitel napját megelőzően szeronegatív eredményt adó állatokban nem történik szerokonverzió.

Ha szerokonverzió történik, minden olyan állatot, amely szeronegatív marad, meghosszabbított ideig a karanténban kell tartani, amíg a csoportban a szerokonverzió bekövetkezésének napjától számított három héten keresztül nem történik több szerokonverzió.

Szerológiailag pozitív állatok bevihetők a spermagyűjtő állomásokra, amennyiben az 1.4. 3.1. pontban említett vizsgálat negatív eredményt adott.

1.7. Az 1.1. pontban meghatározott karanténidőszak során az állatokat rühösség szempontjából klinikai vizsgálatnak kell alávetni és gyanú esetén laboratóriumi vizsgálatot is kell végezni a fertőzöttség kizárása céljából.

2. Az állatokat csak az állomás állatorvosának kifejezett hozzájárulásával lehet bebocsátani a mesterséges termékenyítő állomásra. A mesterséges termékenyítő állomáson valamennyi be- és kifelé irányuló mozgást nyilván kell tartani.

3. A mesterséges termékenyítő állomásra bebocsátott állatok egyikén sem mutatkozhatnak betegségekre utaló klinikai tünetek a belépés időpontjában.

A 4. pont sérelme nélkül minden állatnak olyan karanténból kell érkeznie, amely az állatok mesterséges termékenyítő állomásra történő szállításának napján megfelel az alábbi feltételeknek:

3.1. 30 napon belül, annak 10 kilométeres sugarú körzetében nem fordult elő ragadós száj- és körömfájás;

3.2. három hónapja mentes a ragadós száj- és körömfájástól és brucellózistól;

3.3. legalább 30 napja mentes a fertőző mellékhere-gyulladás (B. ovis), a lépfenétől és a veszettségtől;

4. Amennyiben a 3. pontban megállapított feltételek teljesülnek, és az 5. pontban említett rendszeres vizsgálatokat az állatok szállítását megelőző 12 hónap folyamán elvégezték, az állatokat – amennyiben közvetlen szállításról van szó – elkülönítés vagy vizsgálatok végzése nélkül lehet átszállítani valamely engedélyezett mesterséges termékenyítő állomásra egy másik, ugyanolyan egészségügyi státuszú állomásra. Az érintett állat nem kerülhet sem közvetlen, sem közvetett érintkezésbe más, rosszabb egészségi státuszú, hasított körmű állattal, az igénybe vett szállítási eszközt pedig használat előtt fertőtleníteni kell. Ha az állatokat egy mesterséges termékenyítő állomárról egy másik tagállamban található mesterséges termékenyítő állomásra szállítják, a szállításnak az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló külön rendeletnek megfelelően kell történnie.

5. Az engedélyezett mesterséges termékenyítő állomáson tartott valamennyi juh- és kecskefélék minden naptári évben legalább egyszer a következő vizsgálatoknak kell alávetni, negatív eredménnyel:

5.1. a brucellózis (B. melitensis) tekintetében az egyes Brucella fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett szerológiai vizsgálatnak;

5.2. a fertőző mellékhere-gyulladás (B. ovis) tekintetében az egyes Brucella fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett szerológiai vizsgálatnak vagy bármely más, azonos dokumentált érzékenységgű és specificitású vizsgálatnak;

5.3. a „Border disease” tekintetében az 1.4.3. pont 1.4.3.2. alpontjában meghatározott antitestvizsgálatnak, amelyet csak szeronegatív állatokon kell elvégezni.

6. Az e mellékletben említett valamennyi vizsgálatot engedélyezett laboratóriumban kell elvégezni.

7. Amennyiben az 5. pontban említett vizsgálatok bármelyike pozitív eredményt ad, az állatot el kell különíteni, és az állattól a legutóbbi negatív eredményű vizsgálat időpontját követően gyűjtött sperma nem hozható kereskedelmi forgalomba.

Az első bekezdésben említett állatot el kell távolítani az állomásról, kivéve a Border-betegség esetében, amely esetben az állatot az 1.4.3.1. pontban említett egyik vizsgálatnak kell alávetni negatív eredménnyel.

A mesterséges termékenyítő állomáson egy, az 5. pontban leírt, negatív eredményt adó vizsgálat időpontját követően az összes többi állattól gyűjtött spermát elkülönítve kell tárolni, és addig nem kerülhet kereskedelmi forgalomba, amíg az állomás egészségügyi státusza helyre nem áll, és a tárolt spermán elvégzett megfelelő hatósági vizsgálatok ki nem zárják az 5. pontban említett betegségeket okozó kórokozók lehetséges jelenlétét a spermában.

8. A spermát olyan állatoktól kell gyűjteni, amelyek(et):

8.1. a sperma gyűjtésének időpontjában nem mutatják a betegség klinikai tüneteit;

8.2. a sperma gyűjtésének időpontját megelőző 12 hónap folyamán:

8.2.1. vagy nem vakcináltak ragadós száj- és körömfájás ellen; vagy

8.2.2. a legalább 30 nappal a gyűjtést megelőzően vakcináltak ragadós száj- és körömfájás ellen, amely esetben minden gyűjtés 5%-át (de legalább öt műszalmát) a ragadós száj- és körömfájás betegség vírusának izolálására szolgáló vizsgálatnak kell alávetni, negatív eredménnyel;

8.3. a spermavétel időpontját megelőzően legalább 30 napig folyamatosan egy engedélyezett mesterséges termékenyítő állomáson tartottak;

8.4. megfelelnek az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló jogszabályban megállapított követelményeknek, különösen tekintettel arra az előírásra, miszerint csak olyan gazdaságból származhatnak, és csak olyan gazdaságból származó állatokkal kerülhetnek érintkezésbe, ahol:

8.4.1. a megelőző 12 hónapban nem állapítottak meg fertőző mellékhere-gyulladást (B. ovis);

8.4.2. legalább 6 hónapja nem fordult elő klinikai formában juh és a kecske fertőző elapasztása megbetegedése;

8.4.3. legalább 12 hónapja nem fordult elő klinikai formában paratuberkulózis (paratuberculosis), valamint sajtos nyirokcsomó-gyulladás (lymphadenitis caseosa);

8.4.4. legalább 3 éve nem fordult elő klinikai formában tüdőadenomatosis (juh tüdőadenomatosisa), Maedi/Visna kór, kecskének arthritis-encephalitise. Ez utóbbi két betegség esetén az előírás egy évre csökkenthető, ha a beteg egyedet eltávolították, és a többi állat szerológiailag negatívnak bizonyult 6 hónapos időközzel elvégzett két vizsgálat során.

8.5. amennyiben a donor állatokat engedélyezett gazdaságban tartották, a spermavétel időpontját megelőző 30 nap folyamán negatív eredménnyel mentek át:

8.5.1. az egyes Brucella fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett, a brucellózis (B. melitensis) kimutatására szolgáló szerológiai vizsgálaton;

8.5.2. az egyes Brucella fajok elleni védekezés részletes szabályairól szóló jogszabály szerint elvégzett, a fertőző mellékhere-gyulladás (*B. ovis*) kimutatására szolgáló szerológiai vizsgálaton vagy bármely más, azonos dokumentált érzékenységgű és specificitású vizsgálaton;

8.5.3. a „Border disease” vírusára irányuló vizsgálaton;

8.6. nem használják természetes fedeztetésre az első spermavétel időpontja előtti legalább 30 napos időszakban, valamint az 1.5. és 1.6. pontban vagy a 8.5. pontban említett első mintavétel időpontja és spermagyűjtési időszak befejezése között.

9. Az e rendelet hatálya alá tartozó, de állat-egészségügyi okokból (ragadós száj és körömfájás, brucellózis (*B. melitensis*), fertőző mellékhere-gyulladás (*B. ovis*), lépfene vagy veszettség miatt) zárlat alá helyezett mesterséges termékenyítő állomáson vagy gazdaságban tartott juh- és kecskefajokhoz tartozó hímivarú donor állatoktól gyűjtött spermát elkülönítve kell tárolni, és addig nem kerülhet kereskedelmi forgalomba, amíg az állomás vagy gazdaság egészségügyi státuszát a hatósági állatorvos helyre nem állítja, és a tárolt spermán elvégzett megfelelő hatósági vizsgálatok ki nem zárják az említett betegségeket okozó kórokozók lehetséges jelenlétét a spermában.

10. Amennyiben az állatgyógyászati termékekről szóló jogszabály sérelme nélkül olyan antibiotikumot vagy antibiotikum-keveréket adnak minden milliliter spermához, amely baktericid hatása legalább a következő keverékekével azonos: gentamicin (250 µg), tylosin (50 µg), lincomycin-spectinomycin (150/300 µg); penicillin (500 IU), streptomycin (500 µg), lincomycin-spectinomycin (150/300 µg); vagy amikacin (75 µg), divekacin (25 µg), a hozzáadott antibiotikumok nevét és koncentrációját fel kell tüntetni a szaporítóanyagot kísérő egészségügyi bizonyítványban.

II. A nőivarú állatokra vonatkozó feltételek

A juh- és kecskefajokhoz tartozó donor nőstényállatoknak meg kell felelniük az egyes élő állatok és termékek Európai Unión belüli kereskedelmével kapcsolatos állategészségügyi és állattenyésztési ellenőrzésekről szóló jogszabályban megállapított követelményeknek.

5. számú melléklet a 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelethez

A baromfi, szárnyas apróvad és egyéb szárnyasok szaporításának részletes állategészségügyi feltételei

A keltetés higiéniája

E rendelet alkalmazásában baromfi:

- a) a tyúk, pulyka, házilúd, házikacsa, pézsmaréce, házigalamb;
- b) a fácán, fogoly, gyöngytyúk, fűrj, tőkés réce;
- c) a fácánfélék (*Phasianidae*) és récefélék (*Anatidae*) családjába tartozó díszmadárfajok;
- d) a strucc, emu.

1. A baromfikeltető állomás (a továbbiakban: keltető) működését a 4. § (1) bekezdése szerint kell engedélyezni.

2. A keltető területének kerítésén belül baromfi-előnevelés nem végezhető és nem tartható törzsállomány sem, kivéve, ha kizárólag csak az onnan származó tojásokat keltetik.

3. A tízezer tojásnál nagyobb befogadó képességgel rendelkező keltetők esetén biztosítani kell fizikailag egymástól elkülönülten működő

a) tojásfogadót,

b) fertőtlenítő helyiséget,

c) előkeltetőt,

d) külön légtérű bújtatót,

e) válogatót és göngyölegtarolót.

4. Az épületet az alábbi szempontok szerint kell létesíteni, illetve kialakítani:

a) meg kell védeni a rágcsálók, ragadozók és a vadon élő madarak bejutásától;

b) padozatának és falának moshatónak, valamint fertőtleníthetőnek kell lenni;

c) világítása, szellőzése, klímája megfeleljen az előírásoknak;

d) a keletkező hulladékok elszállítása vagy megsemmisítése biztonságosan és higiénikusan történjen, figyelemmel a hulladékok kezelésére vonatkozó külön jogszabályban foglaltakra is.

5. A berendezéseknek simának és vízállóknak kell lenni.

6. A keltető üzemelési rendjét oly módon kell kialakítani, hogy a forgalom zavartalan legyen.

7.⁶² Az üzemeltető köteles keltetéshigiéniai technológiai leírást készíteni (ami magába foglalja a tisztítási, fertőtlenítési rendet és azok ellenőrzését is). A technológiai leírás érvényességéhez az illetékes élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság jóváhagyása szükséges.

8.⁶³ A járási főállatorvos a jóváhagyott technológia betartását, a vonatkozó jogszabályoknak és higiéniai előírásoknak megfelelő üzemelést legalább félévente ellenőrzi.

9. A keltetőben fertőtleníteni kell:

a) a tojásokat a megérkezésüket követően és a keltetőgépbe helyezésük előtt;

b) a keltetőgépet valamennyi alkatrészének tisztítása után, minden keltetés befejezésekor;

c) a bújtatót és berendezéseit a keltetések befejezésekor.

10. A keltetőbe bevinni csak olyan papírtálcát lehet, amit még nem használtak. A papírtálca, a fagyapot és a szállítódoboz nem fertőtleníthető, azokat használat után meg kell semmisíteni.

11. Keltetésre csak tiszta héjú, külső elváltozástól mentes, származás szempontjából azonosítható és állatorvosi igazolással ellátott baromfitojást lehet átvenni. A víziszárnyasok tojását csak fertőtlenítvé szabad átvenni.

12. A keltetésre szánt tojásoknak olyan helyről kell származni, amely nem állt bejelentési kötelezettség alá tartozó, baromfira veszélyes betegség miatt forgalmi korlátozás alatt, és a származási állomány a tojások elszállításának napján fertőző betegségek klinikai tüneteitől mentes.

13. Tyúk, gyöngytyúk, pulyka vagy fácán állományból a tojásokat keltetésre felhasználni vagy forgalmazni a külön jogszabályban foglaltak szerint lehet.

14. A keltetőben egy gépben egyszerre csak azonos állatfajhoz tartozó tojások keltethetők.

15. A keltetőállomás köteles a befulladt tojást a külön jogszabályban meghatározott előírások szerint mikrobiológiai vizsgálat céljából a kijelölt laboratóriumba küldeni.

16. A keltetéskor a tojást csak késve feltörő vagy nehezen kibújó csibét kisegíteni nem szabad. A fejletlen, kelés szempontjából gyenge, életképtelen csibéket haladéktalanul le kell fojtani, az állatok védelméről és kíméletéről szóló külön jogszabály előírásainak betartásával.

17. A kelés közben befulladt és vizsgálatra nem küldött vagy egyéb módon tönkrement tojásokat, a lefojtott, kelés szempontjából gyenge baromfit és a visszamaradt tojáshéjat jól zárható edénybe össze kell gyűjteni, és azt az állati eredetű hulladékok ártalmatlanná tételére vonatkozó külön jogszabály előírásai szerinti kell ártalmatlanná tenni.

18. A kelést követő válogatás során a naposcsibéket azonosíthatóan és csoportonként elkülönítve kell kezelni. A szállítólevélen fel kell tüntetni a keltetést végző üzem nevét és címét, a fajt, a fajtat, az ivar megjelölését, a kelés idejét, továbbá a szülőpárállomány immunbiológiai állapotát (az előírt fertőző betegségektől való mentességét, valamint a vakcinás védőoltások megnevezését és időpontját). A papírdobozok és a bélelésükre használt fagyapot csak egyszeri szállításra használható fel. A műanyag szállítódobozok ismételt felhasználása csak tisztított és fertőtlenített állapotban lehetséges. A keltetőállomás üzemeltetője a beszállított tojások származásáról és a kiszállított naposbaromfi kihelyezéséről név és cím feltüntetésével köteles kimutatást vezetni. A keltetőből kikerülő naposcsibe szállítmányt az ellátó állatorvos által kiadott igazolásnak kell kísérni, ami 24 óráig érvényes.

19.⁶⁴ Ha a keltetőüzem a tojások beszerzésével, tárolásával, a keltetéssel és a naposbaromfi értékesítésével kapcsolatos állategészségügyi előírásokat nem tartja be és az üzem ellenőrzésével megbízott hatósági állatorvos előzetes figyelmeztetése eredménytelen marad, akkor kezdeményeznie kell a NÉBIH-nél az üzem működésének felfüggesztését.

20. A keltető üzemelésével kapcsolatos állategészségügyi vizsgálatok díjkötelesek, amelyek az üzemeltetőt terhelik.

21.⁶⁵ A keltető üzemeltetője köteles saját költségére végrehajtani a naposbaromfiaknál az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi igazgatóság által előírt immunizálásokat, amelyekről nyilvántartást is kell vezetnie.

22. Import tojások keltetésekor az egész keltető import karanténnak minősül a külön jogszabályban foglalt járványügyi szabályok figyelembevételével.

23. A víziszárnyasok tojását a gyűjtés napján és az elszállítás előtt, erre a célra engedélyezett készítménnyel fertőtleníteni kell.

24. A Derzsy-betegségtől (libainfluenza) nem mentes lúd-törzsállományokat vakcinázni kell.

25. A kacsák vírus okozta májgyulladás (kacsák vírushepatitisze) és a kacsapestis (duck plague) ellen a fogékony törzsállományokat vakcinázni kell.

26. Az előírt állategészségügyi vizsgálatokat az illetékes állategészségügyi intézetben kell elvégezni az állat tulajdonosának költségére.

6. számú melléklet a 61/2002. (VIII. 1.) FVM rendelethez

Az egyes házi- és díszállatok, valamint a vadászható állatok szaporításának részletes állategészségügyi feltételei

E melléklet előírásait kell alkalmazni értékesítés vagy bemutatás céljára szaporított, köztenyésztésre, vagy szaporítóanyag forgalmazása céljára használt 1–5. számú mellékletben nem szereplő házi- és díszállatok, valamint vadászható állatok egyedei esetében (a halak és a méhek szaporítására külön jogszabályok rendelkezései vonatkoznak).

1. E melléklet szerinti állatok tartására szolgáló létesítményt úgy kell kialakítani, hogy az ott tartott állatok (illetve szaporítóanyaguk) állategészségügyi státusza megőrizhető legyen, beleértve az előírásoknak megfelelő elkülönítés lehetőségét.

2. Az 1. pont szerinti létesítmény üzemeltetője köteles naprakész nyilvántartást vezetni:

a) a létesítményben tartott valamennyi állatról, azok fajáról, fajtájáról, koráról, neméről;

b) a létesítménybe érkező vagy onnan elszállított állatok forgalmáról;

c) az állategészségügyi okból elkülönített egyedeken észleltekről;

d) az előírt vizsgálatok eredményéről;

e) az esetlegesen fellépő betegségekről és azok kezeléséről.

3.⁶⁶ Az egyed tulajdonosának rendelkeznie kell az állatok állategészségügyi ellátását tartalmazó magánállatorvossal kötött szerződéssel. A létrejött szerződést és az állategészségügyi ellátást a járási főállatorvos szűrőpróbaszerűen ellenőrzi. Az ellenőrzés kiterjed:

a) az állatok egészségi állapotának vizsgálatára;

b) az előírt állategészségügyi vizsgálatok, vakcinázások meglétére és azok eredményére;

c) az állatvédelmi előírások megtartására;

d) a kötelező nyilvántartások vezetésére.

4. Az 1. pont szerinti létesítményben más fajú állat csak akkor tartható, ha nem jelent állategészségügyi kockázatot a többi állatra, illetve legalább azonos állategészségügyi státusszal rendelkezik.

5. A létesítménybe szállítandó állat:

a) származási helye nem lehet forgalmi korlátozás alatt az adott fajt veszélyeztető bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség miatt;

b) klinikai értelemben mentesnek kell lennie

– nyércek vírusos enteritiszétől (nyérc parvovírus okozta bélgyulladás), aleuti-betegségtől (nyérc aleuti betegsége),

– házimacska esetén macskaleukózistól (macskaleukosis),

– főemlősök és kérődzők esetén tuberkulózistól,

– nyúlféle esetén myxomatosisztól (mixomatózis), staphylococcusistól (staphylococcus leporum), leptospirózistól, tularemiától (tularémia),

– rágcsálók esetén leptospirózistól és tularaemiától,

– papagájféle esetén psittacosistól (papagájvérzés).

6. E melléklet szerinti állatok – külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az alábbiak szerint szaporíthatók:

a) a baromfipestis (Newcastle-betegség) ellen évente vakcinázott fogékony szárnyas;

b) a veszettség (lyssa) ellen évente vakcinázott húsevő állatok;

c) a szopornyica (distemper), parvovírusos bélgyulladás (kutya parvovírus okozta bélgyulladás) ellen évente vakcinázott eb.

7. A tenyésztőjások mesterséges keltetésekor a keltetőgépben csak az adott faj tojásai keltethetők.

8. Fedezés, spermanyerés céljára használt ebet félévenként szerológiailag meg kell vizsgálni brucella canis betegség alóli mentessége megállapítása céljából.

9. Az előírt állategészségügyi vizsgálatokat a kezelő állatorvosnak az illetékes állategészségügyi intézetben kell elvégeztetni az állat tulajdonosának költségére.

10. E melléklet szerinti állatok mesterséges termékenyítés céljára történő spermavétele szigorú higiéniai előírások megtartása mellett állatorvosi rendelőben vagy szükség esetén az apaállat tartási helyén állatorvosi ellenőrzés mellett lehetséges.

¹ Az 1. § (4) bekezdését a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 1. §-a iktatta be.

² A 2. § 4. pontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 2. §-ával megállapított szöveg.

³ A 2. § 5. pontját a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 2. §-a iktatta be.

⁴ A 4. § (1) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 3. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

⁵ A 4. § (2) bekezdés nyitó szövegrésze a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

⁶ A 4. § (2) bekezdés d) pontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 3. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

⁷ A 4. § (2) bekezdés h) pontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 3. § (3) bekezdésével megállapított szöveg.

⁸ Az 5. § (1) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

⁹ Az 5. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 4. §-ával megállapított szöveg.

¹⁰ A 6. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § a) pontja szerint módosított szöveg.

¹¹ A 7. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 5. §-ával megállapított, nyitó szövegrésze a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

¹² A 8. §-t megelőző alcím a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 6. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.

¹³ A 8. § a) a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

¹⁴ A 8/A. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 7. §-a iktatta be.

¹⁵ A 8/B. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 7. §-a iktatta be.

¹⁶ A 8/C. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 7. §-a iktatta be.

¹⁷ A 9. §-t megelőző alcímet a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 8. § (1) bekezdése iktatta be.

¹⁸ A 9. § a) a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 8. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.

- [19](#) A 9/A. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 9. §-a iktatta be.
- [20](#) A 9/B. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 9. §-a iktatta be.
- [21](#) A 9/C. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 9. §-a iktatta be.
- [22](#) A 9/D. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 9. §-a iktatta be.
- [23](#) A 9/E. §-t a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 9. §-a iktatta be.
- [24](#) A 10. §-t megelőző alcím a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 10. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- [25](#) A 10. § (1) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 10. § (2) bekezdésével megállapított szöveg.
- [26](#) A 10. § (2) bekezdését a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 18. §-a hatályon kívül helyezte.
- [27](#) A 10. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés b) pontja szerint módosított szöveg.
- [28](#) A 10. § (4) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.
- [29](#) A 10. § (5) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.
- [30](#) A 10. § (6) bekezdését a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 10. § (3) bekezdése iktatta be, szövege a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- [31](#) A 11. § (1) bekezdése a 49/2007. (VI. 26.) FVM rendelet 15. § (1) bekezdésével megállapított szöveg.
- [32](#) A 11. § (2) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés f) pontja, a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- [33](#) A 12. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- [34](#) A 12. § (4) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.
- [35](#) A 13. § a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 11. §-ával megállapított szöveg.
- [36](#) A 13. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.
- [37](#) A 13. § (3) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[38](#) A 14. § (1) bekezdése a 362/2008. (XII. 31.) Korm. rendelet 44. § (2) bekezdésének 52. pontja, a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés f) pontja szerint módosított szöveg.

[39](#) A 14. § (2) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés c) pontja szerint módosított szöveg.

[40](#) A 14. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) és g) pontja szerint módosított szöveg.

[41](#) A 14. § (5) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a), d) és f) pontja szerint módosított szöveg.

[42](#) A 15. § (1) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[43](#) A 15. § (2) bekezdése a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[44](#) A 15. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

[45](#) A 16. § (1) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés e) pontja, a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[46](#) A 16. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés e) pontja, a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[47](#) A 16. § (4) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) és f) pontja szerint módosított szöveg.

[48](#) A 17. § (1) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

[49](#) A 17. § (2) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) és h) pontja szerint módosított szöveg.

[50](#) A 17. § (3) bekezdése a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés f) pontja szerint módosított szöveg.

[51](#) A 18. § (2) bekezdését a 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 9. §-ának 300. pontja hatályon kívül helyezte, újonnan a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 12. § (1) bekezdése iktatta be.

[52](#) A hatálybalépés időpontja 2012. november 14.

[53](#) A 18. § (3) bekezdését a 118/2008. (V. 8.) Korm. rendelet 9. §-ának 300. pontja hatályon kívül helyezte.

[54](#) A 18. § (4) bekezdése a 69/2007. (VII. 27.) FVM rendelet 2. §-ával megállapított szöveg.

[55](#) A 18. § (5) bekezdését a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 12. § (2) bekezdése iktatta be.

[56](#) Az 1. számú melléklet a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 13. §-ával megállapított szöveg.

[57](#) Az 1. számú melléklet 1. pont a) alpontja a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § c) pontja szerint módosított szöveg.

[58](#) Az 1. számú melléklet 1. pont b) alpontja a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § d) pontja szerint módosított szöveg.

[59](#) A 2. számú melléklet 1. pont a) alpontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

[60](#) A 3. számú melléklet a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 13. §-ával megállapított szöveg.

[61](#) A 4. számú melléklet a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 13. §-ával megállapított szöveg.

[62](#) Az 5. számú melléklet 7. pontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

[63](#) Az 5. számú melléklet 8. pontja a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.

[64](#) Az 5. számú melléklet 19. pontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés g) pontja szerint módosított szöveg.

[65](#) Az 5. számú melléklet 21. pontja a 114/2012. (XI. 13.) VM rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint módosított szöveg.

[66](#) A 6. számú melléklet 3. pontja a 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 11. § b) pontja szerint módosított szöveg.